

מפגש ישראלי-תורכי באיסטנבול לתכנון תהליך הפיוס בין המדינות

לאור ההסכם הקרוב בין ישראל לתורכיה, נפגשו בסוף השבוע (8-9 במאי) באיסטנבול מומחים משתי המדינות כדי לגבש המלצות ליום שאחרי חתימת הסכם הפיוס. המפגש התקיים במסגרת הדיאלוג המדיני הישראלי-תורכי של מיתווים - המכון הישראלי למדיניות-חוץ אזורית והמכון למגמות פוליטיות גלובליות (GPoT Center) שבאיסטנבול.

נקודות מרכזיות שעלו במפגש:

הכוח הפוליטי של ארדואן בתורכיה הוא עצום, ולא צפויה להיות לו בעיה להעביר את ההסכם עם ישראל, הן בדעת הקהל והן בפרלמנט אם יהיה בכך צורך.

תהליך הפיוס לא יהיה קל ולא יהיה מידי. אנו בפתחה של תקופת מעבר שבה צפויה שורה של צעדים חיוביים, שיצטברו לכדי שיפור משמעותי ביחסים. הצעד הראשון יהיה חילופי שגרירים.

גם לאחר ההסכם, לישראל ותורכיה צפויים להיות חילוקי דעות על סוגיות אזוריות מרכזיות, כגון סוריה, מצרים, האיחוד בין פת"ח-חמאס, ותהליך השלום.

לכן, חשוב יהיה לייצר מחדש אמון בין הצדדים (ציבור והנהגות) ולהתמקד תחילה בנושאים בהם יש אינטרסים משותפים מובהקים, כגון כלכלה (תיירות, גז טבעי, ומסחר).

לדברי פרופ' מנסור אקגון, ראש GPoT Center, "ההתפתחויות באזור הופכות את ההתקרבות בין ישראל לתורכיה לבלתי נמנעת. שיקום היחסים עם ישראל חשוב לתורכיה לא רק בגלל היבטים הבי-לטרליים. הוא יוכל לסייע לתורכיה להתמודד עם הבעיות הפנימיות שלה, להתקדם לפתרון הסכסוכים בקפריסין ועם הארמנים, ולשפר את תדמיתה בעיני המערב".

ד"ר נמרוד גורן, ראש מכון מיתווים, קבע כי "הציבור והמערכת הפוליטית בישראל בשלים להסכם ישראלי-תורכי. יהיה צורך לבנות מחדש את היחסים, ולהבטיח שבניגוד לעבר יהיו מעורבים בכך מגזרים רחבים בציבור הישראלי והתורכי. שיקום היחסים יכול לסייע לישראל בקידום השלום וההשתלבות האזורית. תורכיה, למשל, תוכל לסייע במאמצים למתן את חמאס".

פרופ' אלי פודה, ממכון מיתווים והאוניברסיטה העברית, טען כי "ישראל ותורכיה הן המדינות היציבות במזרח התיכון ויש להן סיבות רבות לשתף פעולה, בייחוד בנושאים האזוריים שמאתגרים אותן. המשבר הישראלי-תורכי יצא מפרופורציות והגיעה העת לפתוח דף חדש. חשוב יהיה לשווק היטב את ההסכם, על מנת שהציבור יראה שהוא מביא תועלת של ממש".

גבריאל מיטשל ממכון מיתווים הוסיף כי "ההתקרבות בין המדינות התאפשרה בזכות מאמצים ממושכים של ארצות הברית. ואולם, על מנת להתקדם אל עבר נורמליזציה ביחסים, ישראל ותורכיה צריכות לעודד את החברה האזרחית בשתי המדינות לשמש כערוץ לקידום דיאלוג ושיתוף פעולה".

* בעקבות המפגש, אירח מכון מיתווים בישראל את שר החוץ התורכי לשעבר, יאשאר יאקיש, לסדרת דיונים, ובהם אירוע בכנסת בשיתוף השדולה לשת"פ אזורי בראשות ח"כ ניצן הורוביץ, והרצאה באוניברסיטה העברית.

לפרטים נוספים:

ד"ר נמרוד גורן, 052-4733613, ngoren@mitvim.org.il
גבריאל מיטשל, 052-7279166, gabriel.mitchell@gmail.com